

Grzegorz Jarosiewicz

Mechanizm odwrotnego obciążenia podatkiem transakcji krajowych

Przedmiotem rozprawy jest opodatkowanie transakcji krajowych podatkiem od towarów i usług, przy zastosowaniu mechanizmu odwrotnego obciążenia.

Główną hipotezą pracy jest założenie, że mechanizm odwrotnego obciążenia podatkiem od towarów i usług jest skutecznym narzędziem ochrony przed nadużyciami w zakresie podatku od towarów i usług.

Dodatkowo w celu weryfikacji powyższej hipotezy przyjęto tezy robocze:

- a) Biorąc pod uwagę wpływy do budżetu państwa, jakie generuje podatek VAT, konieczne jest takie jego modyfikowanie, które uszczelni ten podatek i spowoduje coraz mniejsze oszustwa;
- b) Wielkość wyłudzeń podatku od towarów i usług jest tak duża, że trzeba podejmować działania minimalizujące straty budżetu państwa, a w obecnej chwili najskuteczniejszym ku temu rozwiązaniem jest stosowanie odwrotnego obciążenia podatkiem VAT;
- c) Mechanizm odwrotnego obciążenia podatkiem VAT jest skutecznym mechanizmem przeciwdziałającym wyłudzeniom podatku od towarów i usług, który chroni interesy budżetu państwa i sprawia, że podatek VAT lepiej wypełnia funkcję fiskalną;
- d) Stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT pomaga branżom i przedsiębiorstwom dotkniętym oszustwami podatkowymi, bazującymi na transakcjach karuzelowych i sprawia, że ich sytuacja ekonomiczna ulega poprawie.

W pracy przedstawiono zarys historyczny podatków obrotowych, do których zaliczany jest podatek od towarów i usług. Zaprezentowano przesłanki świadczące o tym, że obecnie funkcjonujący podatek od wartości dodanej jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem jakie dotychczas było stosowane w celu opodatkowania obrotu towarami oraz świadczenia usług. Dodatkowo w pierwszej części pracy zaprezentowano podstawowe elementy systemu podatku od wartości dodanej, stanowiące podstawę do dalszej dyskusji na temat mechanizmu odwrotnego obciążenia.

W dalszej części pracy dokonano analizy przepisów obowiązujących w prawie Unii Europejskiej, które dotyczą mechanizmu odwrotnego obciążenia. Przedstawiona została historia tego rozwiązania, oraz omówione zostało jej pierwotne zastosowanie. Dodatkowo przedstawiono założenia konstrukcyjne mechanizmu odwrotnego obciążenia. Odniesiono się również do kwestii

usług, została udowodniona. Mechanizm odwrotnego obciążenia, zarówno w teorii, jak i w praktyce, przekłada się na poprawę ściągальności podatku VAT przez zmniejszenie ilości wyłączeń, co wprost wpływa na wzrost dochodów budżetu państwa. Sprawia to, że podatek VAT w większym stopniu spełnia podstawową funkcję fiskalną. Ponadto, wprowadzanie mechanizmu odwrotnego obciążenia w odniesieniu do towarów i usług, będących przedmiotem oszustw podatkowych, przynosi niemal natychmiastową poprawę ściągальności VAT i eliminuje oszustwa podatkowe w zakresie danej grupy towarów lub usług. Powyższe sprawia, że poprawia się sytuacja przedsiębiorstw działających w uczciwy sposób i nie radzących sobie z nieuczciwą konkurencją.

Dla realizacji założonych celów rozprawy zastosowano pięć zasadniczych metod badawczych: dogmatycznoprawną, empiryczno-prawną, historyczno-prawną, metodę prawnoporównawczą oraz metodę ilościową.

Jarosława Anegora